

кокаин и как е успокоена, че сега има такъв верен и съчувствен другар! Вижте най-подир, колко пъти тя говори за самоубийство и ме успокоява да не се боя, че няма сега да направи това, на някога по-подир, на есента и пр.“ А в едно от „случайно запазените“ (след „грабежа“, предприет от роднините след трагедията) писма от същия „цикъл“ откриваме пасаж: „Аз те обичам. Как да го докажа? Ето на – напиши ми, че искаш да взема кокаина, който имам, и аз ще го взема без да се замисля, защото го искаш ти...“ (сряда, 22 май 1912 г., Париж).

И когато напада Яворов, Лора неведнъж се позовава на някакви крайни средства: „...Моето заминуване – признавам го, беше последното средство да те събудя малко. Не можах“. А преди да се развихри трагедията в дома на „Раковски“ 136, по спомени на Мара Белчева Лора 15–20 пъти е обявявала свое предстоящо отпътуване от България; без обаче да си извади задграничен паспорт; събирала си е багажа – по свидетелства на слугинята пред съда, „документирайки“ заминаването си с шантажни записки, които е заръчвала да бъдат предадени на Яворов... Въобще – тактиката е била драматична и дори коварна. И в центъра на бойното поле се оказва... Париж – градът, който означава край или начало, ако Яворов може да се промени, както го разпознава в писмо от 28. II. 1912 г. Лора. Поразително е впрочем присъствието на Париж в театъра на любовните „Яворови“ войни. Там, в „столицата на разврата“, малкото момиче с крехко здраве – Мина – се доразболява неизлечимо и оставя костите си (дори не в избрания Пер-Лашез, а в някогашните парижки покрайнини Бианкур). И това въпреки че по детски му се е радвала и се е „зверила“ на „чудесиите“ му в краткото си пребиваване. А за Лора френската столица²³ е нещо като „стратегически съюзник“ във всеки кризисен момент от живота ѝ, при всяко отстояване на любовни притежания... Декадентският Париж е мислен като начало и развръзка на любовната сага. Макар да декларира, че градът е пуст без Яворов, изпълнен само с дъжд, тъпа и тъга, както поетично се изразява в свое писмо, за нея Париж е неудържимо магнетичен, той е културното въплъщение на

²³ Възъщност от книгата „Неизвестни писма на Лора“ на Стефан Памуков (Пловдив, 1982) става ясно, че образът на Париж е натоварен емоционално с цялата противоречива сложност на Лорината натура, той е изживян амбивалентно: при първото ѝ пребиваване е омразен град, в който тя е изпратена „да вляза в един див пансион, гдето нищо няма да науча. [...] Струва ми се, че тия 6 м. или тая година, която ще прекарам тука, погубва целия ми живот, че всичкия ми живот е вече изхабен, разкривен... [...] Моля ти се, избави ме от това! Не мисли, че мене ми се е тъй харесало въобще тука, в Париж или въобще в странство, че не искам да се върна. Тука (в пансиона) няма защо да ти пиша колко ми харесва. Париж е безобразен тоже“ (с. 38–39).